

CANNES 2021 /részlet/

Cannes a járvánnyal dacolva, a szokásosnál kevesebb résztvevővel, de kiváló filmekkel ünnepelte a nagyvászon varázsát. Franciaországból nézve a mozi diadalmas visszatérésének heteit éljük, mikor a hetedik művészet megtisztulva és a nehézségek után megerősödve, a korábbinál is ragyogóbban térhet vissza. A mozik júniusi újranyitásakor a franciák előzőnlőtték a mozitermeket, hiszen arrafele a „cinéma”-nak önmagán túlmutató, szimbolikus és kulturális jelentősége, valamint hatalmas népszerűsége van: számukra moziba menni egyet jelentett a járvány legyőzésével. Ráadásul július elején – két hónapos késéssel – zsúfolt nézőterekkel elkezdődhetett a filmművészet legnagyobb ünnepe, a cannes-i fesztivál. Az azonban, hogy mennyire rázta meg a mozgókép univerzumának mélystruktúráit ez a járvány, hogy van-e még visszatérés a korábbiakhoz, még egyáltalán nem világos, ráadásul itthonról (és a világ nagyon sok országából) figyelve a folyamatokat, nem annyira rózsás a kép.

Thierry Frémaux igazgató a 74. Cannes-i Filmfesztivál előtt három héttel tartott sajtótájékoztatón, a válogatás kihirdetésekor elmondta, hogy a kihagyott múlt évi kiadásnak köszönhetően a szokásosnál másfélszer több filmből válogathattak. Talán ennek volt köszönhető, hogy át is strukturálták a szekciókat: létrehozták a Cannes Première válogatást

azoknak a már bejáratott, jelentős, Cannes-ban is korábban már szerepelt szerzőknek, akik kisebb fókuszú és léptékű, versenyprogramba kevésbé illő alkotással jelentkeztek, és ezzel párhuzamosan, az ilyen műveket korábban befogadó, nagy múltú „Un certain regard” („Egy bizonyos tekintet”) elnevezésű válogatást a felfedezéseknek, az új, friss, váratlan megközelítéseknek tartották fenn. Ez persze azt jelentette, hogy a bemutatott filmek száma tovább emelkedett, vagyis ugyanannyi figyelem még többfelé osztódik: egy új szerző kisebb filmje talán kicsit nagyobb eséllyel kerülhet be, de a cannes-i szereplés előnyei is kisebbek. A kreativitást megtermékenyítő érzékiség és a minimalista realizmust épp csak megbillentő misztikum jellemző a világhírű Haruki Murakami prózájára, akinek Vezess helyettem, magyarul is megjelent novellájából készült az azonos című film, ami a Cannes-ba akkreditált kritikusok többsége szerint (a Fipresci díját is elnyerte) a versenyprogram legjobb alkotása volt.

Ryusuke Hamaguchi nagy formátumú, háromórás opusszá bővítette a novellát, amit én annak ellenére irodalmiasnak érzek, hogy sokszor hagyja magukban élni a képeket és főleg az arcokat, hogy nem mindig teng benne túl a dialógus. Mindkét mű magvát az a különleges módszer adja, amit a főszereplő színházrendező alkalmaz: minden előadásában nemzetközi színészgárdát használ, akiket saját anyanyelvükön beszéltet, így hozva létre az egymással és egymás mellett beszélés keverékéből létrejövő szituációt. A kommunikáció illetén zavarából eredő feszültség

Murakami munkáira jól jellemző, és ebből bomlik ki a másik, magánéleti szál: a rendező tévés forgatókönyvíróként dolgozó felesége szex közben találja ki történeteit, ám az eksztázis pillanataiban nem emlékszik rá, így másnap férje mondja vissza neki saját története fordulatait. A testi odaadás tehát szellemi bizalommal válik, miközben a történet végül a hűség, halál és magány kérdései által válik nehezzé. A cím abból adódik, hogy a főhős egyetlen szenvedélye régi Saab sportkocsija, amit kivételes becsben tart, de amihez hirosimai vendégrendezése során a szervezők kötelező jelleggel sofőrt rendelnek ki, egy korábbi balesettel és biztosítással összefüggő bonyodalom miatt. Hamaguchi e történetyszálban hoz létre leginkább intenzív filmélményt: a hosszú autóutak, a motor zúgásával kevert szövegtanulás, a sofőrrel való hallgatagságukban is sokatmondó együttlétekben a hideg képek visszafogott intenzitására alapoz. Összességében azonban a film értékeinek nagy része az irodalmi alapanyagból, illetve annak alázatos és gondos átültetéséből fakad, így a legjobb forgatókönyvnek járó Arany Pálmat megfelelő elismerésnek érzem, mely elég jól mutat az előző filmjéért alig néhány hónapja kapott Ezüst Medve mellett. [...]

